

פניני הדף

הארות והערות, שנאמרו בשיעור הדף היומי, בביה"כ "אליהו הנביא", רוממה, ירושלים

דבר העורך

קרמיקה

מעשה בחשמלאי שהוזמן להתקין מערכת תאורה בסוכת ענק שנבנתה לצורך אכלוס של מאה אורחים. הוא הופתע מקצב העבודה של עשרות פועלים שרצפו את הרצפה בקרמיקה ושיש מהיקרים בעולם. "אמנון", מנהל העבודה, פיקד על המלאכה ביד רמה, וכאשר המלאכה עמדה להסתיים והשיש הבוהק זרח לאור קרני השמש, הרכבת התאורה היתה בשלבי סיום, ולפתע נשמעו צעקות... לעיני החשמלאי נגלה המחזה הבא: המנהל אמנון עומד ליד בעה"ב ובנו, ומאיים "אם הכסף לא מגיע תוך חצי שעה, אני שובר את הכלי!", ובעה"ב משיב לו: "אתה לא מאיים עלי, עשה כרצונך!", ואכן אחז אמנון כחמת אפו פטיש בעל משקל 5 ק"ג, והחל לרוץ לעבר הסוכה ולנפץ כל הנקרה בדרכו, כל שיש וקרמיקה נופץ לרסיסים, הרס ולא חמל. בנו של בעה"ב רצה להתפרץ על אמנון, אך אביו מנע ממנו ואמר 'הכל מאתו יתברך', "אמנון" סיים את מסע ההרס, הניח את הפטיש, והסתלק מהמקום, בעה"ב עלה עם בנו לאמוד את הנזקים העצומים, וצויה על עשרה עובדים לצפות הרצפה בטסי ברזל ולהקים סוכה מאולתרת. החשמלאי היה מזועזע ממה שראה, וביותר דאג על בנו של בעה"ב שעבר את הטרומה הזו. עברו שנים, החשמלאי לשעבר הוזמן לאירוע, הוא נכנס, זזעקת הפתעה נפלטה מפיו כאשר ראה את אמנון יושב ומצחק עם בעה"ב, הוא ניגש אליהם ושאל: זוכרים אותי? אמנון לא זכר אותו, אך בעה"ב זכר אותו, והוא שאל איך המראה הזה מסתדר עם המראה ההוא של ההרס והחורבן? תשמע ידידי, אני מטבעי כעסן נורא, נכנסתי למרן הסטייפלר זצ"ל ושאלתי מה עושים? הרב אמר צריך לעבוד על זה, ואם לא, בנך יהא גרוז ממך! חשבתי מה ניתן לעשות שהבן יקלוט את המסר שכעס זה דבר נורא וצריך להתגבר עליו! לשם כך הזמנתי את כל התפאורה באלפי דולרים, וסיכמתי עם אמנון איך לביים את הסיפור, שהבן יקלוט איך הורסים לך את מפעל חיך ואתה נשאר שליו.

יש שיאמרו שצריך לראות את גלי הים כדי לנוח מהכעס, אולם התורה היא התרופה לכל המידות הרעות, אשריכם לומדי הדף...

שאלת החודש

האברך שכרע ברך

מעשה באברך שהזדמן לידו אדם עשיר אך קמצן. הלה דיבר על ליבו למען אברך כולל שהגיע עד פת לחם, עד ששבת אחת לא היה לו כסף לקנות ולפרוע, ואכלו הוא וזוגתו חלה עם "טונה". העשיר שמע, אך לא פתח את ידו. לאחר חודשיים הגיע העשיר ונתן סכום נכבד לאברך ע"מ שיעביר את הכסף לבעל ה"טונה". האברך חישב שכיום מצבו של האברך עם ה"טונה" השתפר, ומשום כך העביר את הכסף לאברך אחר שמצבו בעת הזו בכי רע.

א. האם מותר לו לשנות על דעת עצמו?

ב. אם הוא צריך להשיב לעשיר, והאברך השני בזבז כבר את הכסף, איך יש לנהוג?

חוו דעתכם בנידון, בפקס: 02-5817174 / במייל: pninyhadaf@gmail.com

מסכת יבמות

נתבאר בגמ' ובשו"ע אהע"ז (יב) חכם שאסר אשה על בעלה, אינו רשאי לישאנה משום לזות.

השאלה: רב שבחרוהו להיות בורר על דירה במחלוקת, האם רשאי לקנותה לאחר הפסק?

ו. דף כו. חלוקת סכום גדול לפני אחד או לפניים הרבה.

נתבאר בגמ' ב' אחים שנשאו ב' אחיות, ונפלו ליבום, עדיף לחלוץ לשתיהן מאשר ליבם רק אחת.

השאלה: יש לאדם סכום גדול, מה יעדיף, חלוקה של סכום קטן להרבה עניים, או סכום גדול לפני אחד?

ז. דף כז. קביעת מזוזות ע"י המתחיל או כיבודם לאחרים.

נתבאר בגמ' בעלת גט ובעלת מאמר, יחלוץ לבעלת הגט כיון שהתחיל בה בעשיית המצוה.

השאלה: האם יש להימנע מלחלק את קביעת המזוזות בחנוכת הבית, והראשון שהתחיל במצוה יגמור?

ח. דף כח. עשיית צוואה בגיל צעיר.

נתבאר בגמ' האם חוששים למיתה, ובמס' גיטין (כח) וסוכה (כג) נתבאר דין זה.

השאלה: האם יש לעשות צוואה בגיל צעיר, שמא

א. דף כא. קניית ירקות ממוכר המסתיר משקלו. נתבאר בגמ' קשה עונשן של הנכשל במידות יותר מהנכשל בעריות.

השאלה: האם יש מניעה לקנות ירקות ממוכר המסתיר משקלו, ובכך אומר את המחיר שהוא קובע?

ב. דף כב. טבילת כלים של גר שנתגייר.

נתבאר בגמ' גר שנתגייר כתינוק שנולד דמי. השאלה: גר שהתגייר האם צריך להטביל כליו, או מכיון שקנאם כשהיה גוי פטור?

ג. דף כג. השכרת אולם לחתונת גוי וישראלית. נתבאר בגמ' ובשו"ע אהע"ז (ד, יט) דין גוי הבא על בת ישראל וכשרותו.

השאלה: האם יש מניעה להשכיר אולם, או לצלם, בחתונה של גוי ויהודיה?

ד. דף כד. קריאת שם ביבום כשנולדה בת.

נתבאר בגמ' שיש צד ללמוד שיש לקרוא לבן הנולד ע"ש אביו המת.

השאלה: יבם שיבם ונולדה בת האם יקראו לה מעין שמו של הנפטר, כגון ע"ש דניאל יקראו דניאלה?

ה. דף כה. בורר שפסק על דירה וחפץ לקנותה.

השיעור בדף היומי נמסר ע"י הרב אהרן בן אדיבה שליט"א

בשעה 20:15, לאחר תפילת ערבית, בביה"כ אליהו הנביא, רח' פתח תקוה 1, שכונת רוממה

לעילוי נשמת

מרן מאור ישראל רבן של כל בני הגולה

מורינו הגאון הגדול

רבי עובדיה יוסף בן גורג'יה זצוקלה"ה

הנוצח על ידי תלמידיו שיח'

אלו שנדבו להחזקת הגליון

ה"ה מאיר כהן. ה"ה אסף מזרחי. ה"ה מוריס כהן.

משפחת הדס. משפחת יוחנן.

צדקתם עומדת לעד!

להשתתפות בהחזקת הגליון פנה למערכת

050-419-01-85

פתגמי מוסר

בקבוק תינוק: לפעמים כשהתינוק בוכה, האמא נגשת עם בקבוק אוכל מלא, מנענעת את הבקבוק, ומגישה אותו לפה התינוק, אולם הוא ממשיך לצרוח, היא נגשת לבדוק, ואז מגלה שהפטמה חדשה ואין בה חור, כל מה שנדרש לעשות בכדי שהחלב יצא, זהו חור קטן, פתחו לי פתח כפתחו של בקבוק זה מה שהקב"ה רוצה מאיתנו. **הרבי מקוצק היה אומר:** אם אתה- אתה, ואני-אני, אז אני אני, ואתה אתה אבל אם אתה אני ואני אתה, אז לא אני-אני, ולא אתה-אתה.

גמל: אי שם בגן החיות חי לו גמל צעיר, יושב ומתבונן, ופונה לאמו בשאלה: למה אנו שונים מכולם בדבשת שעל גבנו? ענתה אמו שאלה גדולה שאלת, אבל התשובה כיון שאנו "ספינת מדבר" על כן אנו צריכים לאגור הרבה מים. ומדוע יש לנו ריסים ארוכות? המשיך לשאול, ענתה לו אמו כיון שמושבנו במדבר, ויש שם חול, ובכדי שלא יכנס חול לעיניים, הריסים ארוכות. ומדוע כפות רגליו שטוחות? כדי שלא נשקע בחולות המדבר. אז אם יש לנו כל כך הרבה מעלות מה אנו עושים בגן החיות, בתוך כלוב? ה' גמל עלינו טוב, ואנו לפעמים חיים בכלוב, הגיע הזמן לצאת מהכלוב.

האתרוג: בכדי לבדוק אתרוג אם תוכו כבד, כ' הטור, לקחת מחט דקה ולתחוב באתרוג, אם יוצאת לחלוחית, סימן שהאתרוג לח וכשר, ואם לאו, האתרוג יבש ופסול, לפעמים הקב"ה רוצה לבדוק אותנו, הוא דוקר אותנו מעט, ורואה אם עדיין אנו כשירים.

אמת: אבן מקיר תזעק, ר"ת אמת! לעולם ישתדל אדם שהאמת תהיה דעתו, ולא שדעתו תהיה היא האמת! לא יועילו אלפי נרות, אם רוצים שלא לראות, מעשה בסומא שביקש הלוואה מאה ₪, שאל אותו המלווה מתי תחזיר? בפעם הבאה שאראה אותך השיב הסומא.

שמיעה: חוקר גדול פרסם, שגילה תגלית מדהימה, כולם התאספו סביבו, הוא הביא "חרגול", קיצץ לו רגל אחת משה רגליו וא"ל קפוץ! והוא קפץ. קיצץ עוד רגל, קפוץ! והוא קפץ, עד שהגיע לרגל האחרונה, קצצה וא"ל קפוץ! והוא לא קפץ, מכאן הגעתי למסקנא, שחרגול שומע רק אם יש לו רגלים.

פנינים: מוטב להתפלל בלב נטול מילים, מאשר במילים נטולות לכו! המפתח לאושר, טמון ביושר! הלוואה, ראשיתה אהבה וסופה מריבה ואיבה! המציאות הקשה ביותר בעולם- היא התגשמות החלומות! תפוח- אם אתה אוכל עם קליפה, אתה תאווה, ובלי קליפה, גאוותן. **חיקוי:** מעשה בפארק במרכז לונדון, פינה ירוקה ושלווה, במרכז הגן היתה פינת החי, הכלוב שמשך הכי הרבה תשומת לב, היה כלוב עם חמש קופים משעשעים במיוחד, כל ערב היו מניחים ערימת בננות בראש המגלשה שעמדה במרכז הכלוב, והם היו עולים ומחליקים, עד שתפסו את הבננות. החוקרים לקחו צינור מים קפואים, והתיזו על הקופים העומדים מהצד, ככל פעם שקוף ניסה לעלות, עד שקלטו הקופים שאם רוצים להימנע ממקלחת קרה, יש להילחם בקוף המנסה לעלות, החוקרים ניסו להחליף קוף, והוא ניסה לעלות, אך חטף כאלו מכות, וירד. וכך החליפו עוד קוף ועוד קוף, עד שכל הקופים, היו מאלו שלא קבלו מקלחת קרה ובכל זאת מנעו מכל אחד לעלות, למה? כי זה מסורת מדורי דורות, הקוף מתחיל לעלות, וכולם מפליאים בו מכות, אנו צריכים לבדוק עצמינו אם אנו לא חיקוי של חברנו.

עם מי הדין?

יח. דף לט. סב שנכנס לברית מאוחר ובנו ישב. נתבאר בגמ' שמצוה בגדול ליבם, ובחשק שלמה הסתפק בדין תאומים.

השאלה: כבדו סבא בסנדקאות, ואיחר משמעונית, וישב בנו תחתיו, האם צריך לקום באמצע הברית ולתת לסבא?

יט. דף מ. בליעת דמעות ביום כיפור.

נתבאר בגמ' שאכילה גסה ביום הכיפורים פטור. השאלה: אדם המוריד כמות של דמעות בתפילת יוה"כ, האם יש מניעה לבלועם?

כ. דף מא. ולד הנוול מאם פונדקאית.

נתבאר בגמ' שנחלקו האם ארוסה צריכה המתנה לפני נישואיה.

השאלה: ולד מאם פונדקאית למי הוא מתייחס, והאם דינו כשתוקי?

כא. דף מב. זיהוי הגנב לפי פסיעות מנעליו.

נתבאר בגמ' שאפשר לבדוק מעוברת ע"י הילוכה, מכיון שמכבדת על הקרקע בעפר תיחוח.

השאלה: האם ניתן לזהות גנב על פי גודל הפסיעות בבוע, ולחייבו?

כב. דף מג. נתינת מתנה בט' הימים.

נתבאר בגמ' מראש חודש אב ממעטין במשא ומתן, נישואין ונטיעה.

השאלה: האם מותר לתת בט' הימים מתנת יום הולדת?

כג. דף מד. אסיפת בקבוקים העשויים למיחזור. נתבאר בגמ' כאן שנה רבי: לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים לו.

השאלה: האם יש ללמוד מכאן חובה לאגור בקבוקי פלסטיק, ולהניחם במתקנים למיחזור?

כד. דף מה. אב הנערה בא לראותה, ושלה מישהו דומה לו.

נתבאר בגמ' שר"ט יעץ לוולד מגוי ויהודייה ללכת למקום שאין מכירים אותו ושם ישא אשה.

השאלה: מעשה בכחור שהוצעה לו נערה אלא שהיתה לו ריב עם אביה, וכשבא אבי הנערה לראות את מי הציעו שלח הכחור את חברו, והאב אישר להיפגש, והשידוך נסגר, האם היו מקח טעות?

כה. דף מו. ערבים שבאו להתקין ארון והרימו ארגז בקבוקי יין.

נתבאר בגמ' ובשו"ע י"ד (קג) דין סתם יינם של הגויים שנאסר בשתיה ולא בהנאה.

השאלה: ערבים שהרימו ארגז בקבוקי יין פתוחים, בשעה שבאו להתקין ארון, האם מותר לשתותו?

כו. דף מז. ציווה להיקבר בים-וירד שלג כבד. נתבאר בגמ' שרות קבלה עליה להיקבר לפי דיני התורה.

השאלה: אדם שציווה שיקברוהו בים-אלא שהשלג הכבד מונע זאת מה יעשו?

כז. דף נ. העלאת שכירות לפי ערך הדולר.

נתבאר בגמ' שהקב"ה הוסיף לחזקיהו 15 שנה. השאלה: משכיר שהתחייב לא להוסיף במחיר השכירות, וירד הדולר, והמשכיר רוצה לקבוע לפי הערך הקודם, שהרי אינו מוסיף, האם ראשי?

ימות, או דהוי פתיחת פה לשטן?

ט. דף כט. אשה שנדרה סכום גדול בתוכנית רדין.

נתבאר בגמ' ובשו"ע י"ד (רמח) כל הנודרת על דעת בעלה נודרת.

השאלה: אשה ששמעה ברדיו כלה זועקת לעזרה ועלתה לשידור והתחייבה סכום גדול ובעלה מתנגד, האם חייבת לשלם?

י. דף לא. בן המנצל את ערעור נפש אביו.

נתבאר בגמ' מוכר קרקע שלעתיים שוטה עיתים בריא, מעמידים על חזקה.

השאלה: בן שאביו מעורער בנפשו ומנצל זאת לקחת כספו להימורים וכיו"ב, האם מותר לעזור להעלים כסף לשמירה ע"מ שיעמוד לאב בעתות מצוקה?

יא. דף לב. ישראל שעלה במקום כהן.

נתבאר בגמ' דין חטאת העוף שהותרה לכהנים. השאלה: מעשה באדם שעלה בשבת בבוקר ובמנחה, וכשבא במוצ"ש לשלם, התברר שקנה עליית כהן אף שאינו כהן, האם צריך לשלם עשרה זהובים כדין חוטף מצוה?

יב. דף לג. ברר בשבת והשיב לקערה.

נתבאר בגמ' דין זר ששימש במקדש בשבת, ובשו"ע או"ח (שיט) איסור ברירה בשבת.

השאלה: ברר בשבת באיסור, והשיב, האם מותר לאכול את התערובת, ומדוע לא חשיב מתקן?

יג. דף לד. מוהל שגילה באמצע הברית בשבת. שנולד בקיסרי.

נתבאר בגמ' טועה בדבר מצוה כגון שמל את של ראשון בשבת.

השאלה: מוהל שגילה לאחר מילה, לפני הפריעה, שהתינוק נולד בניתוח קיסרי, האם לא יפרע, ועי"כ יתקן את המילה?

יד. דף לה. אשת כהן שגילתה לבעלה שיתכן שאסורה לו.

נתבאר בגמ' דין אשה שנאנסה שאסורה לכהן. השאלה: אשת כהן שלאחר עשרים שנות נישואיהם, גילתה לבעלה שהיתה עם אדם שיתכן שהוא גוי, האם צריך להוציאה?

טו. דף לו. ירושה לבכור המחלל שבת.

נתבאר בגמ' ובשו"ע ח"מ (רפאז) חלוקת נכסיו במקום בכור.

השאלה: בכור המחלל שבת כפרהסיא, האם נוטל פי שנים?

טז. דף לז. אברך המתכנן לעזוב את הכולל.

נתבאר בגמ' האיסור לשבת עם אשה שחושב לגרשה והיא לא מודעת לכך.

השאלה: אברך המתכנן לעזוב כולל, ומגיע בתחילת הזמן רק לקבל את הצ'ק האם עובר באיסור הנ"ל?

יז. דף לח. מעטפה בין כספות למי שייכת.

נתבאר בגמ' ספק ויבם שבאו לחלוק ממון המוטל בספק חולקים.

השאלה: שני אולמות הסמוכים זה לזה, והכספות סמוכות וקיר מפרידם, ונמצאה מעטפה ליד אחת הכספות אלא שהשם של ב' המשפחות היה כהן,

שאלות משולחן המערכת

(ציבור הקוראים מוזמן לשלוח שאלות אקטואליות)

א. זוג שאשה עובדת, ומכניסה הכנסה יפה, ובעלה יושב ולומד ב"ה, ויש להם בן ת"ח דחוק, והאב לא מוכן לעזור לו בסכום גדול, ולאשה יש כסף מהצד, כיון שמקבלת החזר הסעות שלא כלול במשכורת, האם מותר לה לתת סכום זה לבנה שלא בידיעת בעלה?

ב. האם יש מניעה לקנות טלית קטן המותקן בלולאה שלו כמין אבזם, בכדי שלא יתרחב החור, או שזה חציצה?

ג. משפחה שיש לכל הילדים ביטוח משלים, ולכל ילד יש זכות, לקנות פעם בשנה משקפיים 200 ש"ח, האם מותר לאמא להשתמש עם זכות של א' הילדים שאינו זקוק למשקף, עבור אחיו שנזקק לב' זוגות בשנה?

ד. האם יש מניעה לתחוב עגילים באוזניים בע"ש, בידיעה שהם יגרמו למוגלה בשבת?

ה. קרח שמציעים לו להזריק דיו בדמות שערות מתחת לעור, וכך לא יראה קרח, האם הוא חציצה בתפילין?
ו. זוג הנוסע לארה"ב עשה מכירה, אשה קנתה מעיל מהזוג, וכשבאה ללבושו לאחר זמן, מצאה בו 500 יורו, האם צריכים לחפש את הזוג ולהשיב להם?

ז. הכשרים המוכרים "אוצר בית דין" בשווקים החילונים, האם עוברים על לפני עיוור, כיון שהקונים לא ישמרו על הקדושה?
ח. האם מותר להשתתף בחוגי "יוגה" ברוח היהדות?
ט. חילוני שנתנו לו לשתות וכירך "שהכל", ולאחר מכן נתנו לו להניח תפילין וכירך "שהכל", האם צריך לחזור ולברך? וכן אדם שטעה בתפילה ואמר: "אתה חונן לאדם" "דעש" האם חוזר?

י. האם מותר להשתמש עם מכשיר המכונה "סלייסר" בשבת?
יא. מצא רב קו אנונימי, ובו "חופשי חודשי" האם צריך להכריז?

תשובה כהלכה

שנינו בגמ' כאן שנה רבי' לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים לו, אדם שיש לו שיחות מיותרות לחו"ל, האם צריך לתלות מודעה שאחרים יבואו להשתמש בזה?
דין זה נתבאר בשו"ע אהע"ז (קסא) לגבי חליצה ואף שזה נהנה וזה אינו חסר, יש הסוברים שכופין על מידת סדום (פסקי הרי"ד), ולפי זה אם אינו טורח בשבילו, יש לו חיוב ליידע את הנצרכים לזה שישתמשו בזה, אולם אם זה טורח עבורו, אינו חייב לטרוח, שהרי כ' המ"ב (טוג), בשם ח"י"א שאינו חייב לטרוח בכדי למנוע כל תשחית.

שאלת החודש

מתוך פניני הדף מס' 101

מעשה באדם המחמיר שלא לטלטל בשבת בערים הגדולות, הלה יצא עם אשתו לטייל בליל שבת, ולפתע נזכר שהשעון על ידי אשתו העשוי מזהב אמיתי, ענוד על ידה, הוא עצר וביקש מאשתו שתוריד את השעון מידה, והגה רעיון נפלא: הוא יניח את השעון בקופת צדקה של קופת העיר, וביום א' יבא לקחתה, אלא שכאשר הגיע למשרדי הקופה, הם בקשו ממנו להביא עדים, וטענתם בפייהם, כי יכול להיות שנתתם לצדקה והתחרטתם, שהרי הרבה שרשראות נמצאו בקופות, ואולי ראיתם אדם מניח, ובאתם וטענתם שזה שלכם.

א. האם חייבים לתת לו מחמת טענתו?
ב. במידה והוא לא יקבל בחזרה את השעון האם עולה לו למצות צדקה?
תשובת הרבנים: אינו יכול להוציא מידם, ויכול להחשיבו למצות הצדקה.

נימוקים: עפ"י המבואר בחו"מ (קלגא) כל דבר המטלטל שהוא ביד אדם, בחזקת שלו הוא, ואף אם יבוא אדם ויביא עדים שזה שלו, רשאי המחזיק לטעון, אתה נתת לי, אתה מכרת לי, ולדעת הרמב"ן צריך לטעון, אולם נתייה"מ כ' שטענינו ליה, ומכיון שכן רשאי לחשבו לצדקה, וכן למעשר כספים, מכיון שזה צדקה שנכפתה עליו.

שאלות ותשובות מגיליון מס' 101

שאי"צ כוונה לטבילת כלים.

ש. רב השומע שאלה טיפשית מתלמיד, האם רשאי לומר 'חסר לך בורג'?

השיבנו הרה"ג אברהם חיים הרש שליט"א, נראה שבזה"ז אין לומר משפט כזה לתלמיד השואל שאלה מגוחכת, שהרי נתבאר באבות (ב.ה) ולא הקפדן מלמד, ופי' רע"ב שאין להקפיד על תלמיד השואל שלא כהוגן, אלא להסביר לו פנים בהלכה, וכ' תפא"י (סא) רב הכועס על תלמידיו מסתלקת חכמתו ממנו כמבואר פסחים (סו), ומה ששנינו שרב אמר ללוי "כמדומה שאין לך מוח בקדקודך", עיין בשו"ת חו"י (קנב) שהתייחס לכל הביטויים בש"ס, וביאר שבזמנם התלמידים התרגלו לקבל הערות קשות כפי שצויה ר"ג במס' כתובות (קג) "זרוק מרה בתלמידים".

ש. האם יש מקור לאלו הנמנעים לאכול

כסף לדואר, עפ"י המבואר בשו"ע חו"מ (רלב,כא) על המוכר לטפל בדמי החזרה.

ש. מצא כלי שנפל תוך מקווה לטבילת כלים, האם רשאי לקחתו, והאם צריך לטבולו שוב?

השיבנו הרה"ג שלמה שעיו שליט"א, הכלי שייך למוצאו, שהרי ברגע שנפל לתוך המים ואינו יכול להוציא התייאש ממנו, ובכלי חדש אם אין בו סימן נתבאר בשו"ע חו"מ (רסב,כא) הרי הוא של מוצאו, ומכל מקום עדיף שיהא בכל מקוה, מודעה המכריזה שכל מי שלא ידרוש תוך שבוע את חפציו יעשו בו כשלהם, ואז כל אדם רשאי לזכות בזה, ולא רק בעלי המקווה, כמבואר בס' השבת אבידה, כהלכתה (ז"ד), ונראה שאין צריך לטבולו, עפ"י מה שפסק שו"ע יו"ד (קכטו) שעכו"ם שהטביל כלים וישראל עומד ע"ג מהני, כיון

ש. האם יש לפסול חליצה שמתנגד לה אחד האחים, כיון ששנינו שהחולץ עושה את שליחות האחים?

השיבנו הרה"ג יצחק זילברשטיין שליט"א, שאין בהתנגדותו ממש, עפ"י מה שכ' האבני נזר (רכג,ג) שלא יעלה על הדעת שיהא לחולץ דין שליח ככל דיני שליחות, שהרי בכל שליחות צריך שיהא מדעת המשלח, ובחליצה אפי' א' מהם עומד וצווח, אינו כלום, ומכל מקום יש להסתפק אם יש ענין שכל האחים יהיו נוכחים בשעת החליצה, וצ"ע.

ש. קנתה בת"א בד, וביקשה 1.20 ונתנו לה בטעות 2.20, וגילתה זאת רק כששבה לירושלים, מה תעשה עם הבד הנוותר?

השיבנו הרה"ג אברהם בן חיים שליט"א, יש ליידע את המוכר מדין השבת אבידה, והמוכר יבא אליה לקחת את המותר, או ישלח לה

”חומוס” בפסח, כיון שאינו דומה לקטניות

שבכלל הגזירה?

השיבנו הרה”ג משה כהניא שליט”א יש הנהגים להחמיר שלא לאכול ”חומוס” ולא מטעם המבואר באו”ח (תנג), אלא משום ששם ”חומוס” דומה בהברתו למילה חמץ, כמבואר במס’ חולין (נב) שחומוס נק’ ”חמיצי”, וכ”כ בשו”ת מים חיים (ב,מב) ויש נותנים טעם אחר משום שעיסת החומוס מתנפחת ודומה לעיסת בצק, אומנם הבא”ח (בשו”ת ר”פ (א,ל) והגרע”י יבי”א (ג,יא), כ’ שהמנהג לאכול חומוס בפסח.

ש. אשה שלשה בצק פחות משיעור ואחסנה במקפיא, ולמחרת לשה עוד בצק

והניחה במקפיא האם מצטרפים?

השיבנו הרה”ג מאיר סנדר שליט”א בשם הגה”ג מאיר סירוטה שמצטרפים לחלה, אומנם בשש”כ (ב,מב,הע’ לט) כ’ הגרשז”א להסתפק כיון שתפקיד המקפיא לאיחסון ולא לשמש ככלי, ועוד שמחובר לקרקע, לכך יש להפריש ללא ברכה, וכ”כ בשו”ת דברי דוד (ג,מה), אומנם אם הצטרפו בתנור לאחר אפיה מצטרפים לחלה בברכה.

ש. האם מותר לברך ברכת המזון כשמונח

נשק על השולחן??

השיבנו הרה”ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט”א עפ”י מה שנתבאר בשו”ע או”ח (קפ) איסור הנפת ברזל על המזבח, וסכין על השולחן שהוא כדוגמת המזבח, ויש ב’ טעמים לזה א. שהברזל מקצר ימים והשולחן מאריך, ב. משום מעשה שהיה שא’ תקע סכין בבטנו בעת ברכת בונה י-ם, ועפ”ז כ’ בשו”ת קנה בשם (ד,טו) בתשובה להרה”ג אלחנן רבינוביץ שליט”א, שאין לברך בהמ”ז כשנשק מונח על השולחן,

וביותר יש להיזהר מי ששרשו מקין כמבואר בכה”ח (קפ,טו), ולא מהני כיוסיו ולכך יסירם.

ש. אדם שמחמת בושא נכנס למקווה עם בגד ים, האם עלתה לו כטבילה ללא חציצה?

השיבנו הרה”ג ירון אשכנזי שליט”א יש להחשיבו שעלתה לו טבילה, עפ”י המבואר בבה”ל (פח) בשם האשכול כיון שמעיקר הדין סגי בשפיכת ט’ קבין, אומנם לגבי אשה נח’ פוסקי דורנו אם רשאית לטבול עם בגד ים, לדעת האג”מ אהע”ז (ד,עמ’ נב) אינו חוצץ, ומטעם זה כ’ להתיר את בני הנידות, שמסתמא הולכות לים, שהרי השו”ע יו”ד (קצח,מו) פסק אשה שטבלה בבגדיה מותרת לבעלה, אומנם הגר”ש ואזנר שליט”א מחמיר כיון שהבגדים בזה”ז מהודקים היטב לגוף.

ש. אדם שאשתו נכנסה לצילום ’רנטגן’, והאחות המצלמת יוצאת מהצילום לחדר בו יושב הבעל, והחדר נעול, האם הוא יחוד?

השיבנו הגה”ג אברהם בן חיים שליט”א אם האחות נשואה ובעלה כעיר יש להתיר, אומנם אם היא רווקה או מתגוררת מחוץ לעיר, אם החדר נעול יותר משתי דקות, שזהו שיעור יחוד, אסור, אלא יבקש לצאת או לפתוח את המנעול.

ש. גנבים גויים פרצו לבית שהיה בו בשר מופשר על השיש, מה דין הבשר?

השיבנו הגה”ג שמואל פנחסי שליט”א, יש להתיר את הבשר אם מכירין בטביעות עין שלא הוחלף, עפ”י המבואר בשו”ע יו”ד (סגא) והרמ”א היקל אם מצאו במקום שהניחו, ועוד יש לצרף מה שפסק השו”ע יו”ד (קיח,י) שרק באופן שלא מתיירא, יש חשש להחלפה, אבל היכן שמתירא או

שאינו נהנה בחליפין, מותר.

ש. כהן, האם מותר לו לנסוע לאומן או לגליל, שהרי מזהרים על כך?

השיבנו הרה”ג חיים שירי שליט”א יש להתיר לנסוע לגליל ויש להחמיר בנסיעה לחו”ל, עפ”י מה שכ’ שה”ל (ברט) ליישב את המנהג שהכהנים נוסעים מיהודה לגליל, כיון שבא”י הגזירה יותר קלה ואינה כארץ העמים לגמרי שיהא לה טומאת אוהל, וכיון שחרב ישובן בטלה הגזירה, אומנם ליסוע לחו”ל יש לאסור עפ”י השו”ע יו”ד (שסט) אומנם בזה”ז יש מקום להקל כמבואר בשו”ע (שעב) ובט”ז וש”ך (שם), ועיין מ”ב (תקלא,ד).

ש. שישית סודה, ואחד הבקבוקים היה ריק, הוא התלונן, והפקידה אמרה לו תתלונן לחברה ותקבל פיצוי גדול, חברו ראה שאינו רוצה להתלונן, לקח את הבקבוק והתלונן, כעת בא בעל הבקבוק ודורש את הפיצוי, למי מגיע?

השיבנו הגה”ג שריאל רוזברג שליט”א עפ”י המבואר בשו”ע חו”מ (רכה) כל תנאי שבממון קיים, וכיום התנאי של בעלי חברת המשקאות שרק הקונה ששילם על הבקבוק רשאי לתבוע ולקבל פיצוי, ואין לו רשות לקבל הטבה זו, וצריך ליתן את הפיצוי לקונה הבקבוקים, וזה ישלם דמי טרחה שטרם המתלונן.

ש. אב הנותן כסף לבנו בתנאי שלא יפריש מעשר או צדקה, האם חייב לשמוע לו?

השיבנו הגה”ג ציון בן אדיבה שליט”א, חייב לשמוע לו עפ”י מה שכ’ שו”ע יו”ד (רנג,יב) אסור לעני לשנות מדעת הנותן, ומכל מקום כ’ האחרונים שאם יש לו הכנסה ממקום אחר יפריש גם על מה שמקבל מהאב.

כל הזכויות שמורות

בכל שאלה בהלכה יש לפנות למורה הוראה

תשובות ניתן לשלוח

לפקס 02-5817174 / בדואר: רחוב פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

הזוכה בהגרלה

ע”ס 100 ₪

הרה”ג צבי קריזר

שליט”א

גליון זה נודב

לרפואתו המהירה

של הילד

יאיר בן מיכל

בתושחי’ אמן

’קו ההלכה הספרדי’

0737-860-860

מענה לשאלות

בהלכה

8:00 בבוקר

עד 1:00 בלילה

לתרומות והנצחות

הערות והארות

050-419-0185

בנק דיסקונט

סניף 64

חשבון 904406

נשג קמיה מרנן ורבנן, ברכת ישר כח, לכל הנושאים ונותנים עמנו, הגאונים הגדולים שליט”א

הרב יצחק זילברשטיין. הרב שמואל פנחסי. הרב דוד אסולין. הרב אשר חנניה. הרב אברהם בן חיים. הרב שלמה שעיו. הרב שריאל רוזנברג. הרב ציון בן אדיבה. הרב מנשה שוע. הרב אברהם חיים הרש. הרב משה כהניא. הרב אליהו בר שלום.

הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. הרב ירון אשכנזי.